

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

T.a.v. zijn Excellentie Z. Szabó

Ingediend email en via internet:

<https://internetconsultatie.nl/actieveopenbaarmaking/b1>

Den Haag, 26 juli 2024

Betreft: Reactie internetconsultaties *Regeling Actieve Openbaarmaking Woo* en *Tijdelijke regeling uitzonderen bestuursorganen*

Kenmerk: MIC / 20240726

Excellentie,

De KBvG heeft kennisgenomen van de conceptregelingen, behorende bij de internetconsultaties van de *Conceptregeling Actieve openbaarmaking Woo*, en de *Concept Tijdelijke regeling uitzonderen bestuursorganen van de actieve openbaarmakingsplicht Woo*. Beide regelingen strekken tot uitvoering van onderdelen van de actieve openbaarmakingsverplichtingen van de Wet open overheid (Woo).

Laatstgenoemde wet kent een uitgestelde inwerkingtreding van artikel 3.3, eerste en tweede lid en, in artikel 10.2, een grondslag om bepaalde bestuursorganen tijdelijk uit te zonderen van de actieve openbaarmakingsverplichtingen van de Woo. De KBvG wil uw ministerie graag complimenteren met de zorgvuldige wijze waarop aan beide onderdelen uitvoering wordt gegeven in deze conceptregelingen. In het hiernavolgende zullen wij daarop met een paar opmerkingen ingaan.

Regeling Actieve Openbaarmaking Woo

Per 1 november 2024 treedt de verplichting voor het openbaar maken van de eerste vijf informatiecategorieën in werking. Deze regeling geeft concretiserende handvatten voor de uitvoering van deze verplichting. De KBvG is erg te spreken over de duidelijkheid die deze conceptregeling biedt over de wijze waarop, in deze eerste tranche, informatie actief openbaar dient te worden gemaakt.

Wij hebben op uw ministerie uiterst plezierig en vruchtbaar overleg mogen voeren over deze regeling en de betekenis daarvan voor onze PBO. Zoals toen al aangegeven, levert de openbaarmaking van de gegevens uit deze eerste tranche voor de KBvG geen enkel probleem op, daarbij zijn die gegevens – op basis van andere wettelijke grondslagen – al goeddeels openbaar gemaakt.

Tijdelijke regeling uitzonderen bestuursorganen

Ook hier wil de KBvG u graag danken voor het vruchtbare overleg dat wij met uw ministerie hebben mogen voeren ten tijde van de informele consultatieronde.

De KBvG onderschrijft van harte de doelstellingen van de Woo om ervoor te zorgen dat overheidsinformatie transparanter en beter vindbaar moet zijn. Dat is van groot belang voor het vertrouwen tussen burgers en de overheid.

Gerechtsdeurwaarders en de Woo

Echter, de verplichtingen van de Woo, zowel de actieve als de passieve, lijken niet te zijn toegesneden op het bestuurlijk handelen van bepaalde b-organen, zoals gerechtsdeurwaarders. Bovendien gelden voor deze beroepsgroep al andere transparantievereisten die voortvloeien uit specifieke wetgeving. Kort en goed heeft u bij de totstandkoming van de Woo niet expliciet en concreet oog gehad voor de bijzondere positie van de gerechtsdeurwaarder. Het is goed dat met deze regeling die positie wel onder ogen wordt gezien door de verplichtingen uit deze eerste tranche in ieder geval tot 1 mei 2029 niet op deze organen van toepassing te laten zijn.

Naar onze mening bestaan voor de uitzondering op de actieve openbaarmakingsverplichtingen voor gerechtsdeurwaarders echter ook nog andere goede redenen dan de door u genoemde de technische beperking van het niet zijn aangesloten op de digitale infrastructuur als bedoeld in artikel 3.3b van de Woo. Wat ons betreft is het dan ook raadzaam om te zijner tijd, bij de evaluatie van de wet, gerechtsdeurwaarders in het geheel uit te zonderen van de actieve openbaarmakingsverplichtingen, zoals – als optie - ook reeds aangegeven bij het slot van uw toelichting op deze tijdelijke regeling. Dit geldt voor de verplichtingen in alle tranches, maar in het bijzonder voor de verplichtingen die in tranche 4 – beschikkingen (artikel 3.3, tweede lid, onder k van de Woo) – in werking zullen treden.

Volgt hier een toelichting op dit standpunt ten aanzien van beschikkingen:

Exploiten van gerechtsdeurwaarders

Elke gerechtsdeurwaarder is een overheidsorgaan voor zover hij ambtshandelingen verricht. Van elke ambtshandeling wordt een proces-verbaal of een exploit opgesteld. Uit de rechtspraak volgt dat het doen van een exploit een ambtshandeling is.¹ In een exploit doet de gerechtsdeurwaarder verslag van de betekening, ofwel de officiële afgifte van stukken, zoals een dagvaarding of de betekening en het bevel.

Een exploit is op basis van artikel 156, tweede lid, juncto artikel 45 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv) een schriftelijke, authentieke

¹ Hof Amsterdam 29 oktober 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:3794, r.o. 6.3 en 6.4 en de daarin genoemde uitspraak HR 24 april 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH3192.

akte. Daarmee voldoet een exploit aan het schriftelijkheidsvereiste van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb..

De Woo verplicht een bestuursorgaan beschikkingen openbaar te maken (artikel 3.3, tweede lid, aanhef en onder k, van de Woo). Hoewel de Gerechtsdeurwaarderswet onder meer de hoofdstukken 3 en 4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing verklaart, betreffende de algemene en bijzondere bepalingen over besluiten, waarmee exploten dus niet als beschikkingen hebben te gelden, wil de KBvG er nadrukkelijk voor pleiten om exploten expliciet uit te zonderen van deze verplichting.

Gevoelige informatie in exploten

Een eventuele openbaarmakingsverplichting staat op gespannen voet met de bescherming van diverse belangen van procespartijen, zoals naar analogie met de bescherming van diezelfde belangen onder artikel 29 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, die wél een uitzonderingspositie innemen binnen de Woo. Exploten van gerechtsdeurwaarders dienen, naar analogie met deze uitzonderingspositie, dan ook definitief en nadrukkelijk uitgezonderd te worden van een actieve openbaarmakingsverplichting.

Bij gerechtelijke procedures kan een veelheid aan persoonlijke informatie betrokken zijn die binnen de reikwijdte van de absolute weigeringsgronden van artikel 5.1, eerste lid, onder d, van de Woo valt. Denk aan het uitreiken van dagvaardingen met bijbehorende producties. Uit die stukken kan allerlei naar de persoon herleidbare informatie blijken over bijvoorbeeld ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond blijken (arbeidsgeschillen), genetische en biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid (medisch aansprakelijkheidsrecht), of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid. Openbaarmaking van die gegevens is ongewenst met het oog op de bescherming van persoonlijke belangen.

Ook de openbaarmaking van bijvoorbeeld dagvaardingen of bewijsbeslagen in het kader van intellectuele eigendomsprocedures levert potentieel strijd op met het belang van de bescherming van concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens (zowel 5.1, eerste lid onder c, als 5.1, tweede lid, onder f).

Gerechtsdeurwaarders verrichten ook ambtshandelingen in opdracht van het CJIB, of betekenen gerechtelijke stukken bij burgers die in een penitentiaire inrichting verblijven (5.1, tweede lid, onder c), waarmee ook strafvorderlijke informatie betrokken kan zijn in beschikkingen van gerechtsdeurwaarders.

Weglaten gevoelige informatie: een zinloze en tijdrovende oefening

De aanhef van artikel 3.3, tweede lid, van de Woo stelt dat de daar genoemde categorieën van informatie openbaar worden gemaakt met inachtneming van de uitzonderingen zoals opgenomen in artikel 5.1, eerste lid (de absolute

uitzonderingen), het tweede lid (de relatieve uitzonderingen), het vijfde lid (onevenredige benadeling) of artikel 5.2 (persoonlijke beleidsopvattingen).

Dit zou betekenen dat alle eerder genoemde gevoelige informatie zou moeten worden weggelakt. De uitkomst van een dergelijk weglakken zal zijn dat de informatie die overblijft nagenoeg geen zelfstandige betekenis heeft. Jaarlijks worden ruim 1,5 ambtshandelingen verricht.² Actieve openbaarmaking is in het licht van deze feiten op voorhand een even tijdrovende als zinloze verplichting voor de beroepsgroep van gerechtsdeurwaarders.

Uitzonderen exploten

Aan het slot van de toelichting wordt aangegeven dat denkbaar is dat de evaluatie van de Woo, uiterlijk 1 mei 2027, noopt tot het maken van nieuwe keuzes met betrekking tot de actieve openbaarmakingsplicht. Hoewel we ons primair op het standpunt stellen dat exploten geen beschikkingen in de zin van de Awb/WOO zijn, hopen we dat we met onze reactie overwegingen mee hebben kunnen geven die ervoor pleiten dat de gerechtsdeurwaarder, en in ieder geval diens exploten, eerst tijdelijk en uiteindelijk definitief expliciet worden uitgezonderd van de actieve openbaarmakingsverplichtingen.

Tot slot

De KBvG is uiteraard ten zeerste bereid om, indien gewenst, een nadere toelichting op het bovenstaande te geven. Deze reactie mag openbaar zijn.

Hoogachtend,

Namens de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

C.W. Bakhuis-van Kesteren
Bestuursvoorzitter KBvG

² KBvG-jaarsverslag 2023